

ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ
กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของตนเองและหัวหน้าหน่วย

เรืออากาศเอกหญิง บัณฑิตี อุณหเลขกะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-578-162-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017015

I10309858

RELATIONSHIPS BETWEEN PROFESSIONAL RELATIONSHIP
AS PERCEIVED BY STAFF NURSES AND WORKING
ABILITIES AS PERCEIVED BY THEMSELVES AND
HEAD NURSES

Flight Lieutenant Palladee Unhalakhaka

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-578-162-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธ์ภาพเชิงวิชาชีพตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ
กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของตนเองและหัวหน้าหอผู้ป่วย
โดย เรืออากาศเอกหญิง ปัลลีย์ อุณหเลขกะ
ภาควิชา พยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต.

.....
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรภักย์) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์) ประธานกรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์) อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์) กรรมการ

ปัลลิตี อุณหเลขกะ, ร.อ.หญิง : ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธ์ภาพเชิงวิชาชีพตามการรับรู้ของ
พยาบาลประจำการกับความสามารถในการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของตนเองและหัวหน้าหอผู้ป่วย
(RELATIONSHIPS BETWEEN PROFESSIONAL RELATIONSHIP AS PERCEIVED BY
STAFF NURSES AND WORKING ABILITIES AS PERCEIVED BY THEMSELVE AND HEAD
NURSES) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร. พวงรัตน์ บุญญานรักษ์. 143 หน้า ISBN
974-578-162-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธ์ภาพเชิงวิชาชีพตามการรับรู้
ของพยาบาลประจำการกับความสามารถในการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของตนเอง และหัวหน้าหอผู้ป่วย
เปรียบเทียบสัมพันธ์ภาพเชิงวิชาชีพ และความสามารถในการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ
จำแนกตามสังกัด ช่วงอายุ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และเปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติ
งานของพยาบาลประจำการตามการรับรู้ของตนเองและหัวหน้าหอผู้ป่วย ตัวอย่างประชากรเป็นพยาบาล
ประจำการ จำนวน 120 คน และหัวหน้าหอผู้ป่วยจำนวน 77 คน เลือกโดยวิธีการสุ่มแบบหลายชั้นคอน
เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามที่สร้างโดยผู้วิจัย และผ่านการทดสอบความตรงตามเนื้อหาและความเที่ยงแล้ว
วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความสัมพันธ์ด้วยวิธีเพียร์สัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เปรียบเทียบ
ค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มด้วยค่าที และทดสอบหาความแตกต่างด้วยวิธีของเซฟเฟ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของสัมพันธ์ภาพเชิงวิชาชีพและความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาล
ประจำการจัดอยู่ในระดับปานกลาง
2. สัมพันธ์ภาพเชิงวิชาชีพตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถ
ในการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของตนเองและหัวหน้าหอผู้ป่วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. การรับรู้ต่อสัมพันธ์ภาพเชิงวิชาชีพ เมื่อจำแนกพยาบาลประจำการตามสังกัด ช่วงอายุ และ
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. พยาบาลประจำการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเอง เมื่อจำแนกตามสังกัด
และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยส่วนรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ
ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ
5. ความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการตามการรับรู้ของตนเอง และหัวหน้า
หอผู้ป่วย ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของความสามารถ
ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ...พยาบาลศึกษา.....
สาขาวิชา ...การบริหารการพยาบาล.....
ปีการศึกษา ...2533.....

ลายมือชื่อนิสิต *รศ.ดร. พวงรัตน์*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *รศ.ดร. พวงรัตน์*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

PALLADEE UNHALAKHAKA, Flt. Lt. : RELATIONSHIPS BETWEEN PROFESSIONAL
RELATIONSHIP AS PERCEIVED BY STAFF NURSES AND WORKING ABILITIES AS
PERCEIVED BY THEMSELVES AND HEAD NURSES. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.
PUANGRAT BOONYANURAK, Ed.D. 143 P.P. ISBN 974-578-162-2

This research was designed to study the relationships between professional relationship as perceived by staff nurses and head nurses, to compare professional relationship and working abilities perceived by staff nurses classified by the employers, age, and working experience and to compare staff nurses' working abilities as perceived by themselves and head nurses. The sample for this study was 120 staff nurses and 77 head nurses selected by using multistage sampling method. The instrument developed by the investigator was the questionnaire which was validated and tests for reliability. Data was analyzed by using Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient, one way analysis of variance, t-test and Scheffe's method. The Major findings were as follows:

1. The professional relationship and working abilities of staff nurses in Bangkok Metropolis was at the middle level.
2. The professional relationship perceived by staff nurses was related to working abilities perceived by themselves and head nurses at the .05 significant level.
3. There was no statistically significant differences in total score of professional relationship perceived by staff nurses classified by type of employers, age, and working experience.
4. There were statistically significant differences at the .05 level in working abilities perceived by staff nurses classified by type of employers and working experience. But there was no statistically significant differences in various age groups.
5. There was no statistically significant difference in working abilities perceived by both staff nurses and head nurses. However the arithmetic mean was at the middle level.

ภาควิชาพยาบาลศึกษา.....
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล.....
ปีการศึกษา 2533.....

ลายมือชื่อนิติศ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วย.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิด แก่ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนให้กำลังใจอย่างดีแก่ผู้วิจัยตลอดมา รวมทั้ง ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และขอเสนอแนะเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและรำลึกถึงความกรุณาของท่าน อยู่เสมอ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 11 ท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบ แก้ไข เครื่องมือและให้คำแนะนำเป็นอย่างดี และการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จะสำเร็จลงไม่ได้ ถ้าหาก ไม่ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจาก ผู้บริหารทางการพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วย และพยาบาล ประจำการ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้บังคับบัญชา อาจารย์ในภาควิชาพยาบาลศึกษา เพื่อนร่วมงาน เพื่อน ๆ คม. รุ่น 14 และ น.ท.หญิง อรุณี ม่วงน้อยเจริญ ที่ได้สนับสนุนและเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา และขอขอบคุณบุคคลอื่น ๆ ซึ่งไม่สามารถกล่าวนามได้ทั้งหมด ที่เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

เรืออากาศเอกหญิง ปัลลีย์ อุณหเลขกะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
คำจำกัดความ.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
สัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล.....	12
สัมพันธ์ภาพเชิงวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพ.....	17
ความมั่นใจและความไว้วางใจที่มีต่องานและเพื่อนร่วมงาน.....	19
การให้ความช่วยเหลือกันและกัน.....	20
การให้ความสนับสนุนกันและกัน.....	21
ความเป็นมิตรและความรื่นรมย์.....	22
การทำงานของกลุ่มที่มุ่งความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายร่วมกัน.....	24
การริเริ่มสร้างสรรค์.....	26
การติดต่อสื่อสารแบบเปิด.....	27
ความเป็นอิสระจากการคุกคาม.....	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	ความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ.....	31
	การประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน.....	36
	การให้การพยาบาลผู้ป่วย.....	40
	การสอนและการเรียนรู้.....	41
	การประสานงานและความเป็นผู้นำ.....	43
	การพัฒนาวิชาชีพ.....	44
	การวิจัย.....	45
3	วิธีการดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล.....	51
	ประชากร.....	51
	ตัวอย่างประชากร.....	51
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
	การรวบรวมข้อมูล.....	60
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	83
	สรุปผลการวิจัย.....	85
	อภิปรายผลการวิจัย.....	88
	ข้อเสนอแนะ.....	99
	เอกสารอ้างอิง.....	102
	ภาคผนวก.....	117
	ก. การคำนวณตัวอย่างประชากรในแต่ละโรงพยาบาล.....	118
	ข. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	119
	ค. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	120
	ง. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	140
	ประวัติผู้เขียน.....	143

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตัวอย่างประชากรที่เป็นพยาบาลประจำการและหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกตามสังกัดโรงพยาบาล.....	53
2	แสดงจำนวนขอของสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพของพยาบาลประจำการที่หาความตรงตามเนื้อหา.....	58
3	แสดงจำนวนขอของความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการที่หาความตรงตามเนื้อหา.....	59
4	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน (ฉบับสมบูรณ์) จำแนกตามสังกัดโรงพยาบาล.....	62
5	ข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลประจำการและหัวหน้าหอผู้ป่วยจำแนกตามสังกัดช่วงอายุ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	67
6	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ กับความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการตามการรับรู้ของตนเอง และหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	69
7	การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการจำแนกตามสังกัด ช่วงอายุ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	71
8	การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการจำแนกตามช่วงอายุ.....	73
9	การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	75
10	การเปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการจำแนกตามสังกัด.....	77
11	การเปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการจำแนกตามช่วงอายุ.....	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	การเปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของพยาบาล ประจำการจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	80
13	การเปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการตาม การรับรู้ของตนเองและหัวหน้าทอผู้ปวย.....	82

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย